

PROČ A JAK: ZÁLOHOVÝ SYSTÉM V ČR

Proč to celé děláme?

Zavedení zálohového systému představuje další cestu, jak lépe třídít vybrané druhy **nápojových obalů**. Cílem je zvýšit sběr nápojových plastových lahví a plechovek, snížit množství odpadu a zredukovat odhazování odpadu do krajiny.

Například na Slovensku po zavedení zálohování obaly vyhozené v příkopech prakticky vymizely. Opatření odpovídá **programovému prohlášení vlády a trendu cirkulární ekonomiky**. Reagujeme tím rovněž na **připravované nařízení EU**, které pro členské státy navrhuje povinný zálohový systém na PET lahve a plechovky, pokud země nebudou už v roce 2026 schopny vysbírat 90 % nápojových obalů.

Neřešíme tedy jestli ano, nebo ne, ale jak. Podmínky systému stanoví novela zákona č. 477/2001 Sb., o obalech.

Od kdy bude zálohový systém platit?

Nejbližší možný termín pro povinné zavedení zálohování PET lahví a plechovek je **v polovině roku 2025**. Do té doby se budeme soustředit na to, abychom nastavili systém logisticky i technologicky co nejjednodušeji pro všechny zainteresované aktéry.

Co se bude zálohovat?

Do zálohového systému budou moci lidé vracet **nealkoholické nápoje v plastových lahvích o objemu 0,1 až 3 litry a alkoholické nápoje do 15 % alkoholu**. Dále také **všechny nealkoholické nápoje v plechovkách o velikosti 0,1 až 3 litry a nápoje s obsahem do 15 % alkoholu**. **Nespadají sem obaly na mléko a mléčné nápoje, nápoje nad 15 % alkoholu a jednorázové skleněné nápojové obaly.**

Dohromady předpokládáme, že systémem projde **2,6 mld. kusů** zálohového materiálu ročně.

Jaká bude výše zálohy?

Záloha bude **jednotná** pro všechny druhy zálohovaných jednorázových obalů a aktuálně se počítá s její výší okolo **4 až 5 Kč**. Její přesnou cenu stanoví vyhláška k novele zákona o obalech, která definuje prováděcí předpisy a náležitosti zálohování.

Jak bude proces vypadat pro spotřebitele?

Způsob je **podobný jako u zálohovaného skla**. Zákazník přinese PETky nebo plechové obaly **do prodejny, na benzínku nebo jiné sběrné místo**. Lahve či plechovku odevzdá a ty se na místě slisují. Následně je třídící linka rozdělí podle barev a zrecykluje tak, aby mohla vzniknout nová lahev (případně plechovka).

Jak má vypadat lahev k zálohování oproti vytřídění?

Obaly se vrací se **včetně etikety, nezdeformované a nesešlápnuté**, aby šlo naskenovat jejich unikátní EAN kód. PETky nebo plechové obaly se nemusí vymývat.

Po odevzdání do automatu stroj automaticky ověří, zda hmotnost obalu odpovídá typu lahve.

Co se zálohovanou lahví, která skončí ve žlutém kontejneru?

Skončí v obecním systému, projde **recyklační/třídící/odpadovou linkou** a opět se dostane na trh v podobě využitelného **recyklátu**.

PROČ A JAK: ZÁLOHOVÝ SYSTÉM V ČR

Kde budu moct lahve vrátit?

Zálohový systém bude ve všech prodejnách nad 50 m čtverečních a na čerpacích stanicích nad 50 m čtverečních. Tedy na cca 11 000 dostupných místech. Povinnost vybírat zálohované obaly budou mít i **on-line prodejci** (odebrat musí obaly v „obvyklém množství“).

Dobrovolně se do vracení zálohovaných lahví a plechovek mohou zapojit menší prodejny (a také kiosky, školy, jednorázové akce) nebo obce. **V obcích nad 300 obyvatel**, kde nebude prodejna nad 50 m čtverečních a obec ani malé prodejny se nezapojí dobrovolně, **zřídí odběrné místo operátor**. Díky tomu zajistíme dostupnost systému pro většinu obyvatel.

Kdo bude systém zálohování provozovat?

Fungování celého systému bude zajišťovat nový **systém** (tzv. operátor), založený výrobcí, kteří dohromady dodávají na trh nejméně 80 % obalů podléhajících zálohování. Ministerstvo životního prostředí operátorovi uděluje autorizaci a kontroluje jeho činnost jako u jiných kolektivních systémů.

Operátor bude financován z poplatků výrobců, výnosů z prodeje druhotných surovin a nevyplacených záloh. Mimo jiné bude mít na starosti osvětu a zajištění informací pro spotřebitele.

Jak se zálohování dotkne rozpočtu obcí?

Návrh počítá s **dobrovolným zapojením obcí** do zálohování. Obce tak nebudou na novém systému, který odvede PET lahve a plechovky ze stávajícího třídícího systému, trhat. Návrh bude počítat s tím, že obce **budou mít nárok na část nevrácených záloh**. Obcím se sníží množství plastových odpadů ve žlutých popelnicích a budou moci **optimalizovat sběr z hlediska frekvence svozu, což může zlevnit provoz**.

Kolik to bude stát mě jako zákazníka?

Zákazník zaplatí navíc **pouze cenu zálohy**, která mu po vrácení obalu ve sběrném místě bude v plné výši vrácena.

Co budu nadále dávat do žlutých popelnic na plasty?

Zálohový systém se **netýká obalů od mléka a mléčných nápojů a nápojů nad 15 % alkoholu** v plastových nápojových obalech. Do popelnic můžete vyhazovat také **fólie, sáčky, plastové tašky, obaly od pracích, čisticích a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balící fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů**.

Co budu nadále házet do šedých popelnic na kovy?

Do popelnic na kov (nejčastěji šedých) můžete dále třídit **veškeré kovové konzervy, kovové uzávěry nebo víčka (třeba od jogurtů), vyprázdněné tuby od potravin nebo kosmetiky a další kovové odpady**.

Co se stane s nevrácenými zálohami?

Pokud operátor splní cíl sběru pro daný rok, zbylé peníze z nevrácených nevybraných záloh se rozdělí v poměru 15 % pro obce a 85 % pro operátora. **Pokud operátor cíl pro daný rok nesplní**, zbylé peníze ze záloh se až do výše cíle stávají příjmem SFŽP ČR. Do roku 2029 je stanoven cíl zrecyklovat 90 % PET lahví a plechovek.